

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

Pályázati beszámoló

Pályázati azonosító: 505111/04924

Benyújtó: Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár

Elnyert támogatás: 3.200.000,- ft

Téma: Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár raktárának nagytermében, a muzeális gyűjtemény egyik legrégebbi részében megkezdett állományvédelmi kezelések folytatása, általános restaurálás.

A raktár és a kötetek állapota a beavatkozás előtt: A Hild József által tervezett és 1853-ra elkészült épület földszinti nagy raktára teljes felújítást soha nem kapott, **fűtése, klimatizálása nincs**. A falakon legtöbb helyen még az eredeti festés látható. Az eltelt majdnem 200 év alatt több **beázás** károsította az épületet, érintve a polcokat és a tárolt könyvállományt is. Az elmúlt évtizedekben kényszermegoldásként új fa polcok is készültek a helyiség középső terében.

A polcokon szorosan elhelyezett kötetek eltérő technikákkal és anyagokból készültek. Jellemzően **egészbőr-, félbőr-, pergamen- és papírkötések**. A kötések és a metszések nagyon **porosak**, helyenként **üledékes szennyeződéssel**. A beázások környékén tárolt kötetek **penészfertőzést szenvedtek**. Az utóbbi évtizedben a **külső fény károsító hatását** spalettákkal mérsékeltek, de a korábbi, fényvédelem nélküli tárolás számos **gerincbőrt és -vásznot kifakított**. Egyes köteteken korábbi **rovarkár nyomai láthatóak**.

Elvégzett beavatkozások, a felhasznált anyagok, eszközök, módszerek leírása:

- a kötetek **száraz tisztítása**, porszívózása HEPA szűrős porszívóval, helyi portalanítás mikroszálás kendővel, szivacsradírral
- a korábbi **penészfertőzésen átesett** kötetek helyi fertőtlenítése 75%-os etanolos átkenéssel
- a bőr- és pergamenkötések nedves konzerválása **konzerváló folyadékkal** (összetétele: lanolin, pataolaj, zsíralkoholszulfát, desztillált víz, pergamenek esetében etanollal hígítva)

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

- **leváló kötésrészek** átmeneti vagy végleges rögzítése metilcellulózzal, enyvvel, enyves papírral
- a széteső kötések (kb. 80 tétel) számára savmentes dobozok, **palliumok** készítése nátron kraft kartonból
- a kötetek átszállítása és elhelyezése az új tömörraktárban

Fotódokumentáció

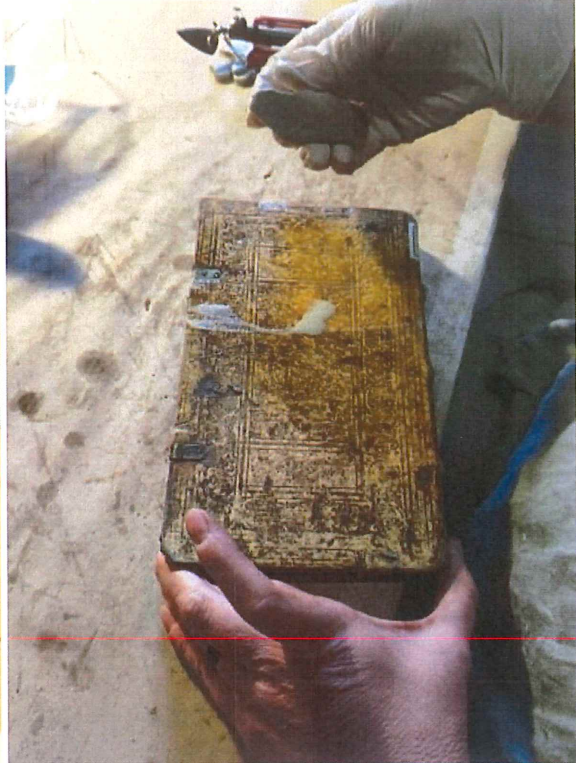
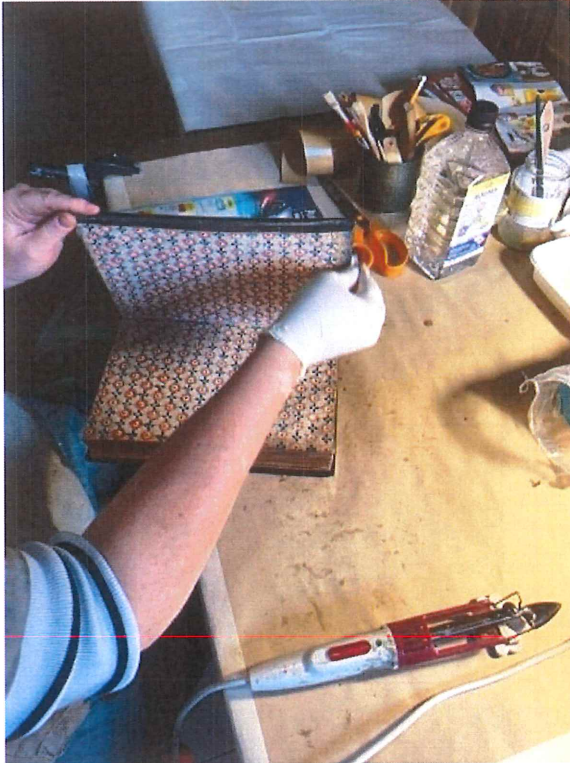

Sérült könyvgerincek a régi raktárban

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

Bőrkötések tisztítása konzerváló folyadékkal

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

Penészfertőzött előzék fertőtlenítése 75 %-os etanollal

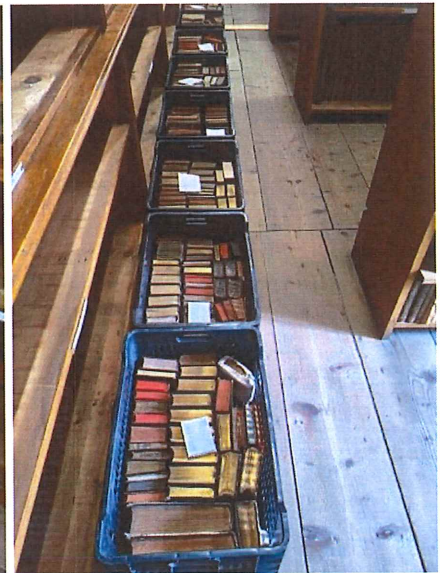

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

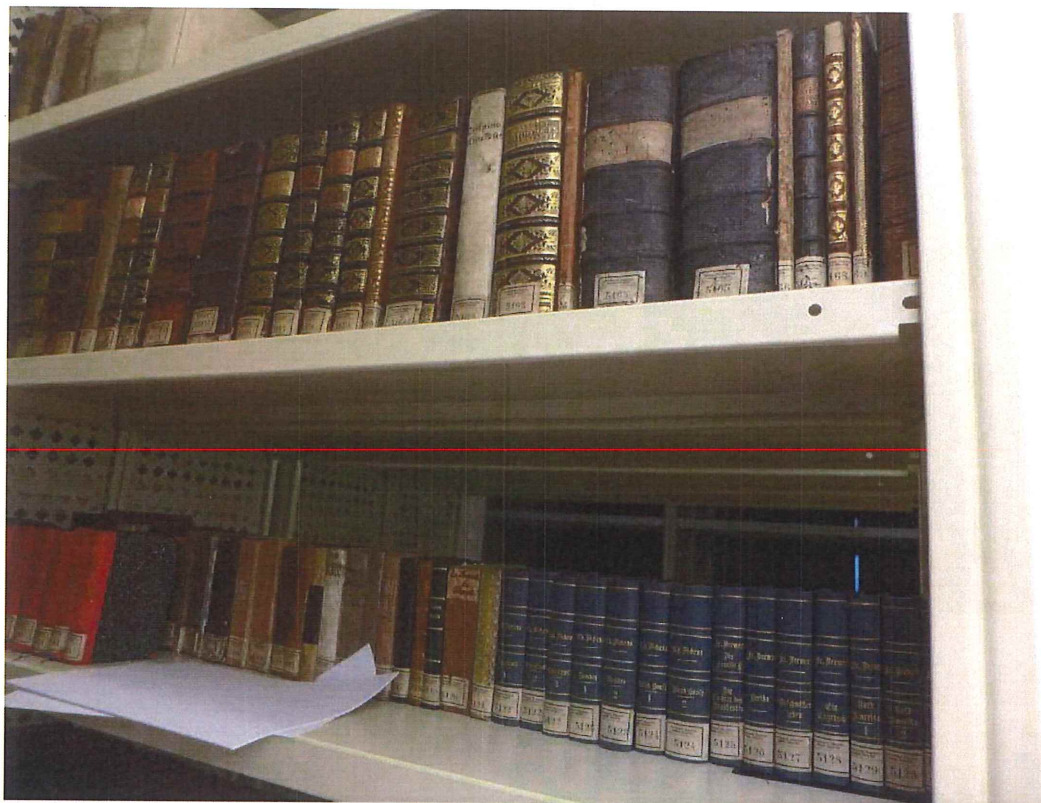
Leszakadt tábla és kiszakadt ívek rögzítése metilcellulózzal

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

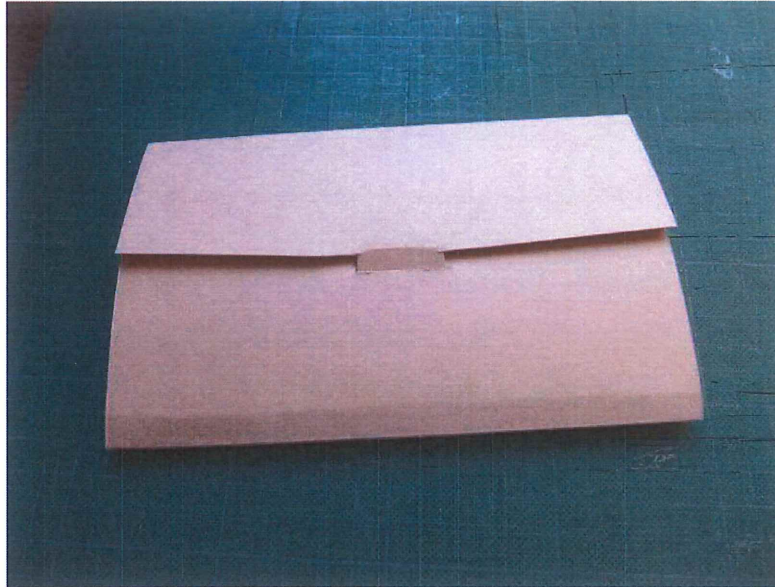
Konzerváló folyadékkal átkent, száradó könyvek, ill. az új raktárba történő átszállításra előkészített kötetek

Konzervált bőr- és vászonkötések az új tömörraktár polcain

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

Pallium

A dokumentumok elhelyezése: a példányok a restaurálás-tisztítás, palliummal történő ellátás után megfelelően ellenőrzött körülmények között (pára, hőmérséklet), zárt és elkülönített helyiségben kerültek elhelyezésre, tömörraktárban, utókövetéssel.

A beszámoló restaurálásra vonatkozó része Fehrentheil Henriette kamarai restaurátor szakmai beszámolója alapján készült.

Esztergom, 2026. június 30.

Szalai Katalin
igazgató

ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHECA ECCLESIAE METROPOLITANAE STRIGONIENSIS

Leváltára		
Érseki Vagyongkezelő Központ	Krasznokvajdai anyakönyv restaurálása	609000 505
Eötvös Loránd Tudományegyetem	SZAKMAI BESZÁMOLÓ A „LEVÉLTÁRI SAVMENTES A3 DOBOZOK BESZERZÉSÉRE” C. PÁLYÁZATRÓL	579975 505
TMJV József Attila Könyvtár	TMJV József Attila Könyvtár muzeális dokumentumainak restaurálására	1658855 505
Berzsenyi Dániel Könyvtár	Szakmai beszámoló az NKA 505111/04921 azonosítószámú, a szombathelyi Berzsenyi Dániel Könyvtár muzeális dokumentumának restaurálása tárgyú pályázathoz	1200000 505
Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár	a) Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár raktárának nagyterében, a muzeális gyűjtemény egyik legrégebbi részében megkezdett állományvédelmi kezelések folytatása, általános restaurálás	3200000 505
VÁCI EGYHÁZMEGYE	KÁLDI GYÖRGY KÉT PRÉDIKÁCIÓS KÖTETÉNEK RESTAURÁLÁSA	1574800 505
Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	Állományvédelmi tevékenységhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban	688000 505
Győri Egyházmegyei Gyűjteményi Központ	Az Egyházmegyei Könyvtár Ó.IV.15. (Biblia, Nürnberg, 1482) ősnymotványának restaurálása	1500000 505
Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűjteményei	Szakmai beszámoló a Nemzeti Kulturális Alap 505111/04962 sz pályázatról	1356544 505
Győri Egyházmegyei Gyűjteményi Központ	Barokk misseruhák restaurálása a Győri Egyházmegyei Kincstárban	800000 505
Jósa András Múzeum	Szakmai beszámoló az Állományvédelmi, restaurálási tevékenységhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése a Jósza András Múzeum restaurátor-műhelye számára c. pályázathoz	700000 505
Soproni Múzeum	Beszámoló a Soproni Múzeum Szepessy-gyűjteményében található uacslára restaurálásáról 2026	318000 505